

Nr 620

Av fröken **Bergegren** och herr **Andersson** i Linköping, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 17, med förslag till lag om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, m. m.*

Enligt Kungl. Maj:ts proposition nr 17 med förslag till lag om upphovsrätt för litterära och konstnärliga verk föreslås i 3 kap. 41 § att upphovsrätt vid upphovsmannens död övergår till hans arvingar, varvid reglerna om giftorätt, arv och testamente skola tillämpas. I paragrafens andra stycke föreslås därjämte, att upphovsmannen genom testamente med bindande verkan jämväl för efterlämnad make och bröstarvingar skall kunna giva föreskrifter om rättens utövande eller bemyndiga annan att meddela dylika föreskrifter. Avsikten är att upphovsmannen gentemot arvingarna skall kunna skydda sin ideella rätt till verket.

Har upphovsmannen icke genom testamente gjort något sådant förordnande och heller icke under livstiden genom avtal å annan upplåtit den materiella uphovsrätten till sina verk i sin helhet, äga arvingarna att ensamma utöva och tillvarataga såväl den materiella som ideella uphovsrätt som i livstiden tillkommit uphovsmannen; dock med den inskränkning som stadgas i förslagets 6 kap. 51 §. Arvingarna kunna således efter gottfinnande besluta om nyutgivning av uphovsmannens verk samt bearbetningar m. m. av detsamma, så långt icke bestämmelserna i 51 § lägga hinder i vägen. Men arvingarna få dessutom full frihet att hindra eller förbjuda all vidare utgivning av uphovsmannens verk delvis eller helt så länge skyddstiden varar, även om detta uppenbart skulle strida mot vad uphovsmannen själv skulle kunna antagas ha önskat eller om det skulle strida mot det berättigade samhällsintresset av att ett betydande litterärt eller konstnärligt verk icke undanhålles offentligheten. Såvitt vi kunna finna lämnar lagförslaget icke någon möjlighet för samhället att i sådant fall bevaka sitt i den andliga odlingens intresse berättigade krav eller att gentemot arvingarna tillvarataga en avliden uphovsmans ideella rätt. Det kan naturligtvis sägas, att risken för missbruk av uphovsrätten i detta hänseende är ytterst ringa, eftersom det ekonomiska intresse arvingarna måste ha av att uphovsmannens verk ges fortsatt spridning bör vara ett verkamt hinder mot att undertrycka ett verk för vilket fortsatt spridning anses önskvärd eller möjlig. Men även om endast i något eller några enstaka fall en kränkning av uphovsmannens rätt eller av samhällsintresset skulle ske genom att arvingarna av ideella skäl, rakt motsatta uphovsmannens intentioner, söka undertrycka ett betydande verk, som uphovsmannen själv

betraktar som viktigt eller rent av centralt i hans konstnärliga produktion, torde detta enligt vår mening vara tillräckligt för att motivera ett i lag stadgat skydd för upphovsmannens ideella rätt i berörda avseende. Ett dylikt skydd skulle lämpligen kunna ges genom tillägg av en ny paragraf i förslaget kap. 6.

Med återopande av det anförda få vi därför hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla om en utredning i syfte att i lagen om upphovsrätt införa en bestämmelse till skydd för upphovsmannens ideella rätt efter döden gentemot arvingar samt till skydd för ett berättigat samhällsintresse att betydande litterära och konstnärliga verk icke utan mycket starka skäl undanhållas offentligheten.

Stockholm den 2 februari 1960

Astrid Berggren

Ingemar Andersson